

Praca w niedziele i święta

Igor Kyrzewski · 24.05.2025 · Kadry i Płace – JDG, Kadry i Płace – Spółki

▣ Wprowadzenie

Co do zasady, **niedziele i święta są dniami wolnymi od pracy** – tak stanowi Kodeks pracy. Istnieją jednak wyjątki, w których praca w te dni jest dopuszczalna. Pracodawcy muszą jednak przestrzegać ścisłych zasad: zapewnić dzień wolny w zamian lub wypłacić odpowiedni dodatek.

▣ 1. Podstawa prawna

- **Kodeks pracy**, art. 151⁹ i art. 151¹⁰
- **Ustawa z 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy**
- Orzecznictwo Sądu Najwyższego i stanowiska PIP

▣ 2. Kiedy praca w niedziele i święta jest dozwolona?

Zgodnie z **art. 151⁹ §1 Kodeksu pracy**, pracę w niedziele i święta można wykonywać **tylko w przypadkach określonych przez ustawę**.

▣ Dopuszczalne przypadki:

1. **Praca zmianowa** (np. produkcja, ochrona)
2. **Zakłócenia ciągłości pracy** (awarie, działania ratownicze)
3. **Transport i komunikacja**
4. **Gastronomia, hotele**
5. **Handel internetowy** i inne usługi zdalne
6. **Służba zdrowia i pomoc społeczna**
7. **Rolnictwo, hodowla**

8. Praca konieczna z racji szczególnych potrzeb pracodawcy (po uzasadnieniu)

☐ Pracę **święta w handlu stacjonarnym** (np. sklepy) jest **zabroniona** z wyjątkami (np. apteki, stacje paliw, piekarnie, kwiaciarnie).

☐ 3. Święta wolne od pracy w Polsce (dni ustawowo wolne)\

- 1 stycznia - Nowy Rok
- 6 stycznia - Święto Trzech Króli
- Wielkanoc - Niedziela i poniedziałek
- 1 maja - Święto Pracy
- 3 maja - Święto Konstytucji 3 Maja
- Boże Ciało - Ruchome (czwartek)
- 15 sierpnia - Wniebowzięcie NMP
- 1 listopada - Wszystkich Świętych
- 11 listopada - Święto Niepodległości
- 25-26 grudnia - Boże Narodzenie

☐ **Niedziele niehandlowe** wynikają z odrębnej ustawy (dot. ograniczenia handlu), ale nie są to formalnie „święta”.

☐ 4. Obowiązki pracodawcy

☐ Dzień wolny w zamian:

- Za pracę w **niedzielę** – inny **dzień wolny w ciągu 6 dni kalendarzowych poprzedzających lub następujących po niedzieli**,
- Za pracę w **święto przypadające w dzień roboczy** – inny **dzień wolny do końca okresu rozliczeniowego**.

☐☐ Jeśli nie można udzielić dnia wolnego – przysługuj**dodatek 100% do wynagrodzenia** (art. 151¹¹ KP).

☐☐ 5. Wynagrodzenie za pracę w niedzielę lub święto

- Dzień wolny - Zasadniczo zawsze – to podstawowa forma rekompensaty
- Dodatek 100% do wynagrodzenia - Gdy nie można udzielić dnia wolnego
- Dodatkowa zapłata za nadgodziny - Gdy przekroczona norma dobowo-tygodniowa

☐☐ 6. Praca w niedzielę w systemie ciągłym

W niektórych branżach (np. ochrona, elektrociepłownie, szpitale) obowiązuje **system pracy ciągłej**. Wtedy:

- możliwa jest praca w święta i niedziele,
- ale nadal obowiązuje zasada rekompensaty dniem wolnym lub dodatkiem.

☐☐ 7. Praca w niedzielę i święta a prawo do odpoczynku

Pracownikowi przysługuje:

- **nieprzerwany odpoczynek dobowy** – min. 11 godzin,
- **nieprzerwany odpoczynek tygodniowy** – min. 35 godzin (art. 133 KP).

W razie pracy w niedzielę, odpoczynek tygodniowy może zostać przesunięty.

☐☐ 8. Dokumentacja i planowanie

- Obowiązek **planowania pracy w niedziele i święta** wynika z harmonogramu lub grafiku,
- W ewidencji czasu pracy należy wykazać:
 - liczbę godzin pracy w tych dniach,
 - udzielony dzień wolny lub wypłatę dodatku.

📋 Podstawa prawna

- **Kodeks pracy**, art. 129-151¹³
- **Ustawa z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy**
- **Ustawa z dnia 10 stycznia 2018 r. o ograniczeniu handlu w niedziele i święta**

📌 Podsumowanie

- Praca w niedzielę - Dozwolona tylko w określonych przypadkach (art. 151⁹ KP)
- Dzień wolny w zamian - Obowiązkowy, jeśli praca miała miejsce w niedzielę/święto
- Dodatek 100% - Gdy brak możliwości udzielenia dnia wolnego
- Zakaz handlu w święta-| Obowiązuje, z wyjątkami (apteki, stacje, piekarnie)
- Planowanie i ewidencja - Wymagane zgodnie z regulaminem pracy i grafikami